

عنوان مقاله:

شناسایی مولفه های تاثیرگذار بر تغییر کارکردهای اجتماعی فضاهای شهری با تاکید بر اقتصاد سیاسی و طرح های توسعه (نمونه موردی: مناطق ۳ و ۱۲ کلان شهر تهران)

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و آمایش شهری-منطقه ای، دوره 14، شماره 50 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

لیلا امیدیان کلشگرانی - دانشجوی دکتری طراحی شهری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

آرش ثقفی اصل - استادیار گروه شهرسازی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

حسن ستاری ساربانقلی - دانشیار گروه معماری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

مهسا فرامرزی - استادیار گروه معماری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

خلاصه مقاله:

کارکرد اجتماعی فضا از مهم ترین کارکردهای فضاهای شهری محسوب می شود که امکان درگیری در تعاملات معنادار با اجتماع، اجتماعی شدن، شکل گیری حس مکان و فرصت جمع شدن و لذت تجربه با دیگران را در شهروندان ایجاد می کند. متأسفانه در شهرهای مختلف ایران طی سالیان گذشته این کارکردهای اجتماعی فضاهای تحت تاثیر اقتصاد سیاسی و طرح های توسعه با تغییرات عدیده ای روبه رو شده اند. بدین منظور، تحقیق حاضر با هدف شناسایی مولفه های تاثیرگذار اقتصاد سیاسی و طرح های توسعه بر تغییر کارکردهای اجتماعی فضاهای شهری جدید (منطقه ۳) و قدیم (منطقه ۱۲) کلان شهر تهران و ارائه راهکارهایی به منظور توسعه کارکردهای اجتماعی مثبت فضاهای شهری نگارش شده است؛ ازاین رو، روش تحقیق در پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت، تحلیلی و اکتشافی است. همچنین تحلیل فضاهای شهری مورد مطالعه با بهره گیری از روش دلفی (نظر ۱۶ نفر از نخبگان و مدیران) و کاربست تکنیک تحلیل اثرات متقاطع در نرم افزار MICMAC صورت گرفته است. یافته های تحقیق حاکی از آن است که بیشترین اثرگذاری در راستای تغییر کارکردهای اجتماعی فضاهای شهری تهران (جدید و قدیم) مربوط به مولفه های عدم شکل گیری مناسب ارتباط بین اقتصاد، اجتماع و حکومت، عدم انسجام و ارتباط مناسب بین ابعاد و عناصر اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی، عملکردی و کالبدی در طراحی فضاهای شهری و عدم بهره مندی از افراد با سلیقه ها و ترجیحات مختلف در راس امور است. همچنین نتایج نشان می دهد که تغییرات تدریجی فضاهای شهری قدیمی در سالیان گذشته و معاصر شدن آن ها همراه با تاثیرات مدرنیسم، باعث شده این فضاها در پاسخگویی به نیازهای روزمره ساکنان ناتوان شده و نقش اجتماعی آن ها کاهش یابد.

کلمات کلیدی:

فضای شهری، کارکردهای اجتماعی، اقتصاد سیاسی، طرح های توسعه، کلان شهر تهران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1941643>

